

HKSCAN

HKSCAN-KONSERNI

OSAVUOSIKATSAUS 1.1.–30.9.2017

8.11.2017

HKSCAN OYJ:N OSAVUOSIKATSAUS 1.1.-30.9.2017: HEIKKO TULOS – TEHOSTAMISTOIMET KÄYNNISTETTY

* Tammi–syyskuun liikevaihto oli 1 332,7 (1 387,7) miljoonaa euroa ja 452,4 (465,9) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä.

* Tammi–syyskuun liikevoitto oli -18,1 (5,5) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli -5,3 (7,2) miljoonaa euroa. Vastaava liikevoittoprosentti oli -0,4 (0,5).

* Kolmannen neljänneksen liikevoitto oli -0,8 (8,1) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto oli 2,7 (8,1) miljoonaa euroa. Vastaava liikevoittoprosentti oli 0,6 (1,7).

* Rahavirta ennen rahoituskuluja oli tammi-syyskuussa -38,4 (-5,3) miljoonaa euroa, ja kolmannella neljänneksellä -12,0 (-5,4) miljoonaa euroa.

* Tammi-syyskuun vertailukelpoinen voitto/tappio ennen veroja oli -11,7 (0,4) miljoonaa euroa, ja -0,1 (5,7) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä.

* Osakekohtainen tulos oli -0,43 (-0,12) euroa tammi–syyskuussa ja -0,07 (0,07) euroa kolmannella neljänneksellä.

* Nettorahoituskulut olivat -6,9 (-6,5) miljoonaa euroa tammi–syyskuussa ja -2,5 (-2,5) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä.

* Nettovelka oli 193,4 (162,7) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste 51,4 (39,8) prosenttia.

* Arvio vuodelle 2017 (tarkennettu 31. lokakuuta): HKScan arvioi, että vuoden 2017 vertailukelpoinen liikevoitto jää tappiolliseksi. Syinä ovat Rauman uuden yksikön ennakoitua suuremmat käynnistyskustannukset ja tilapäisesti heikentynyt broilerituotteiden toimituskyky Suomessa.

Konserni on muuttanut segmenttiraportointiaan vuoden 2017 alusta. Markkina-alueiden liikevaihto ja liikevoitto eivät enää sisällä sisäistä myyntiä ja katetta. Vertailukauden 2016 tiedot on oikaistu vertailukelpoisiksi. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernin lukuihin. Markkina-alueiden vuoden 2016 raportoidut ja oikaistut luvut ovat tämän tiedotteen liitetiedoissa.

HKSCANIN TOIMITUSJOHTAJA JARI LATVANEN KOMMENTOI VUODEN 2017 KOLMATTAA NELJÄNNESTÄ:

”Kolmannen neljänneksen tulos oli selvä pettymys. HKScan on yhtiönä käännevaiheessa ja Rauman siipikarjaysyksikön käynnistysvaihe on ollut ennakoitua haasteellisempi. Noin kahden miljoonan euron käynnistyskustannukset rasittivat tulosta ja lisäksi siipikarjanlihan toimituskyvyssämme on ollut tilapäisiä ongelmia. Arvioimme käynnistysvaiheen vaikuttavan suorituskykyymme vielä myös vuoden viimeisen neljänneksen aikana. Kaiken kaikkiaan Rauman yksikkö parantaa kuitenkin merkittävästi tehokkuuttamme ja kilpailukykyämme, ja mahdollistaa uusien konseptien lanseeraamisen vuonna 2018. Uusi yksikkö parantaa koko tilalta haarukkaan -ketjun kannattavuutta, tukee suomalaista broilerin kasvatusta ja ylläpitää paikallista työllisyyttä. Tuotannon arvioidaan olevan käynnissä täysimääräisesti vuoden 2018 alussa.

Olemme käynnistäneet tehostamis- ja kustannussäästötoimet negatiivisen kehityksen korjaamiseksi. Ensimmäiset näkyvät tulokset toiminnan vakauttamisesta ovat jo nähtävissä kotimarkkinoillamme.

Saavuttaaksemme yhden strategisista tavoitteistamme, *johtajuuden siipikarjassa*, otamme Rauman investoinnin lisäksi käyttöön uuden ja ainutlaatuisen kananpoikien kasvatusmallin yhdessä tuottajiemme kanssa. Konsepti mahdollistaa kananpoikien kasvatuksen samalla tilalla kuoriutumisen alkaen, mikä parantaa untuvikkojen hyvinvointia. Toteutamme uutta konseptia ensimmäisenä Suomessa, ja osapuolet ovat sopineet kolmen vuoden yksinoikeudesta konseptiin. Ensimmäiset tuotteet lanseerataan vuoden 2018 toisella neljänneksellä.

Kotimarkkinoillamme on havaittavissa pieniä merkkejä positiivisesta käännteestä. Suomessa punaisen lihan katteet paranivat edellisvuodesta. Ruotsissa tuotemyynnin liikevaihto kääntyi nousuun. Lisäksi

markkinaosuus arvossa mitattuna kääntyi nousuun kolmannella neljänneksellä. Baltiassa liikevaihto kasvoi hieman edellisvuodesta, ja Tanskassa tulos parani kustannussäästöjen ansiosta.

Kolmannen neljänneksen aikana käynnistimme useita tuotannon kehittämistoimenpiteitä, jotka parantavat tuottavuuttamme ja kustannuskilpailukykyämme pitkän aikavälin strategisten tavoitteidemme mukaisesti. Tuottavuuden parantamiseen tähtääviä toimia toteutetaan kaikissa toimintamaissamme: Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa ja Baltiassa. Ohjelman valmisteluihin on sisällytetty Vantaan yksikössä elokuussa käynnistynyt pilottihanke, jonka alustavat tulokset ovat osoittaneet huomattavaa potentiaalia tehokkuuden ja tuottavuuden parantamiseen.

Strategiamme toteutusta tukee myös uusi pitkän aikavälin kehitysohjelma, jonka tavoitteena on lisätä naudanlihantuotantoa ja turvata vastuullisesti tuotetun korkealuokkaisen naudanlihan saatavuus Suomessa. Kerroimme kehitysohjelmasta raportointijakson jälkeen lokakuussa.

Katsauskauden jälkeen, 7. marraskuuta saimme vahvistuksen Suomen ja Kiinan elintarvikeviranomaisten allekirjoittamasta vientiä koskevasta sopimuksesta, minkä ansiosta Forssan yksikkömme varautuu käynnistämään suomalaisilla perhetiloilla kasvatetun korkealaatuisen sianlihan viennin Suomesta Kiinaan. Arvioimme viennin käynnistyvän vuoden 2018 alkupuoliskon aikana.

Marraskuun 8. päivänä kerroimme, että uudistamme konsernin johtoryhmän kokoonpanoa. Sami Sivuranta, DI, aloittaa konsernin uutena tuotannosta vastaavana johtajana viimeistään vuoden 2018 alussa. HKScanin eläinhankinnasta ja alkutuotannosta vastaava johtaja Pia Nybäck on nimitetty konsernin johtoryhmään.

Tuloskehityksen kääntäminen positiiviseen suuntaan on ollut haasteellista, minkä taustalla on kilpailukykyämme liian hidaskasvu viime vuosina. Merkittävä kilpailukykyyn paraneminen edellyttää vähintään kahden vuoden työtä. Jalkautamme konsernin strategiaa järjestelmällisesti ja teemme tarvittavat toimenpiteet määrätietoisesti vastataksemme sidosryhmiemme odotuksiin. Parantamalla tehokkuuttamme, ja panostamalla innovatiivisiin konsepteihin ja tuotteisiin tähtäämme tilalta haarukkaan -strategiamme avulla johtavaan asemaan ruuan arvoketjussa”.

AVAINLUVUT, Q3

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1- Q3/2017	Q1- Q3/2016	2016
Liikevaihto	452,4	465,9	1 332,7	1 387,7	1 872,9
Liikevoitto	-0,8	8,1	-18,1	5,5	9,7
- % liikevaihdosta	-0,2	1,7	-1,4	0,4	0,5
Voitto ennen veroja	-3,6	5,7	-24,4	-1,3	0,9
- % liikevaihdosta	-0,8	1,2	-1,8	-0,1	0,0
Tilikauden voitto	-2,9	4,3	-21,3	-5,3	-3,6
- % liikevaihdosta	-0,6	0,9	-1,6	-0,4	-0,2
Vertailukelpoinen liikevoitto	2,7	8,1	-5,3	7,2	13,2
- % liikevaihdosta	0,6	1,7	-0,4	0,5	0,7
Vertailukelpoinen voitto ennen veroja	-0,1	5,7	-11,7	0,4	4,4
- % liikevaihdosta	0,0	1,2	-0,9	0,0	0,2
Tulos/osake, euroa	-0,07	0,07	-0,43	-0,12	-0,10
Rahavirta ennen rahoituskuluja ja rahoitusta (mEUR)	-12,0	-5,4	-38,4	-5,3	23,7
Rahavirta ennen rahoitusta (mEUR)	-15,9	-6,8	-42,8	-7,9	17,1
Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE) ennen veroja, %			-1,9	1,3	2,1
Nettovelka (mEUR)			193,4	162,7	137,2
Velkaantumisaste %			60,9	41,9	35,2
Nettovelkaantumisaste %			51,4	39,8	33,5

TAMMI-SYYSKU

Konsernin liikevaihto laski sekä kolmannella neljänneksellä että tammi-syyskuussa viime vuoden vastaaviin ajanjaksoihin verrattuna. Tanskassa ja Baltiassa liikevaihto kasvoi edellisvuodesta, mutta Ruotsissa ja etenkin Suomessa liikevaihto laski viime vuodesta.

Konsernin vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT) jäi vuoden 2016 tasosta sekä tammi-syyskuussa että kolmannella neljänneksellä. Vain Tanskan markkina-alue onnistui parantamaan kolmannen neljänneksen liikevoittoaan. Baltiassa päästiin lähelle viime vuoden liikevoittotasoa kolmannella neljänneksellä. Ruotsissa ja Suomessa jäätiin selvästi sen alle. Ruotsissa onnistuttiin pysäyttämään myyntikatteen pieneneminen, mutta kustannusten nousu heikensi kolmannen neljänneksen liikevoittoa. Suomessa liikevoittoa rasittivat Rauman uuden yksikön noin 2 miljoonan euron (3 miljoonaa euroa tammi-syyskuussa) suuret käynnistyskustannukset. Tuotannon ylösajo heikensi myös broilerituotteiden toimituskykyä kolmannen neljänneksen lopulla. Suomessa päästiin lähes edellisvuoden kolmannen neljänneksen liikevoittoon, kun tulosta tarkastellaan ilman siipikarjakategoriaa.

Rahavirta ennen investointeja parani kolmannella neljänneksellä vuodesta 2016. Konsernin tammi-syyskuun rahavirta jäi kuitenkin edellisvuodesta pääasiassa kasvaneiden varastojen vuoksi. Rauman tuotantolaitosinvestoinnin vuoksi konsernin kokonaisrahavirta oli merkittävästi pienempi kuin edellisvuonna.

Punaisen lihan kategoriassa HKScan kärsi naudanlihan heikosta saatavuudesta, mikä piti eläinraaka-aineen hinnat korkealla sekä Suomessa että Ruotsissa. Ruotsissa saatavuus on kuitenkin parantunut ja myös katteet ovat elpyneet. Suomessa naudan katteita onnistuttiin parantamaan pienentyneestä volyyymistä huolimatta.

Sianlihan volyyymit laskivat Ruotsissa ja Suomessa tammi-syyskuussa, mutta Ruotsissa tapahtui hienoista volyyymien elpymistä kolmannella neljänneksellä. Suomessa viime vuosina vallinneen sianlihan ylituotannon jälkeen pienentynyt volyyymi paransi lihatasetta ja ylijäämävarastojen myynniltä vältyttiin, minkä seurauksena myös myyntikatteet paranivat. Baltiassa kehitys sianlihassa oli positiivinen; viennissä myynti kääntyi kasvuun ja uusia vientikanavia onnistuttiin avaamaan. Kolmannen neljänneksen lopulla liharaaka-aineen saatavuus heikkeni.

Siipikarjanlihakategoriassa kannattavuus heikkeni Suomessa Rauman uuden yksikön käynnistyksen vuoksi. Käynnistysprosessi sekä siihen liittyvä Euran vanhan yksikön samanaikainen tuotanto lisäsivät kustannuksia tilapäisesti. Lisäksi ylösajo heikensi toimituskykyä. Tanskassa toteutetut tehostamistoimet tuottivat tuloksia, ja tuotannon tehokkuus on parantunut merkittävästi. Baltiassa katteet paranivat alkutuotannon parantuneen kustannustehokkuuden ja elpyneiden siipikarjanlihan myyntihintojen ansiosta.

Prosessoiduissa tuotteissa markkinatilanne jatkui haasteellisena kaikilla markkina-alueilla. Kova hintakilpailu jatkui makkaroissa ja leikkeleissä, joissa sekä myyntihinnat että -määrät laskivat. Ateriakomponenttien ja pekoni tuotteiden myynti sen sijaan kasvoi voimakkaasti ja katteet pysyivät vakaina.

Rauman investoinnin kokonaiskustannusarvio on tarkentunut aiemmin kerrotusta 80 miljoonasta eurosta noin 100 miljoonaan euroon. Tarkennettu arvio sisältää lisäkustannuksia, jotka johtuvat päätöksestä nostaa yksikön automaatiotasoa ja investoida vuokraamisen asemesta omaan infrastruktuuriin. Euran tuotantolaitokseen liittyvä 3,4 miljoonan euron arvon alentuminen kolmannella neljänneksellä on raportoitu vertailukelpoisuuteen vaikuttavana tekijänä.

MARKKINA-ALUE RUOTSI

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	2016
Liikevaihto	193,9	197,5	556,7	584,8	790,8
Liikevoitto	3,0	4,7	0,6	6,9	9,5
- Liikevoitto-%	1,5	2,4	0,1	1,2	1,2
Vertailukelpoinen liikevoitto	3,0	4,7	3,8	6,9	11,1
- Liikevoitto-%	1,5	2,4	0,7	1,2	1,4

Ruotsissa tammi–syyskuun liikevaihto oli 556,7 (584,8) miljoonaa euroa ja 193,9 (197,5) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä. Vertailukelpoinen liikevoitto tammi–syyskuussa oli 3,8 (6,9) miljoonaa euroa ja 3,0 (4,7) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä.

Ruotsissa tuotemyyntiin pohjautuva liikevaihto kääntyi kasvuun kolmannella neljänneksellä. Kokonaisliikevaihto kuitenkin laski johtuen eläinvälityksen määrän vähenemisestä. HKScanin markkinaosuus arvossa mitattuna kääntyi kasvuun kolmannella neljänneksellä, minkä ansiosta myös tammi-syyskuun markkinaosuus parani. Sianlihan ja makkaroiden liikevaihto pysyi ennallaan leikkeleiden liikevaihdon jatkaessa laskua, joskin kolmannella neljänneksellä lasku hidastui. Ateriakomponenttien liikevaihdon kasvu sen sijaan jatkui myös kolmannella neljänneksellä. Myös naudanlihan myynti parani edellisvuoden alhaisesta tasosta.

Kolmannella neljänneksellä myyntikate parani hieman sianlihakategoriassa tapahtuneen positiivisen kehityksen ansiosta. Katteet jäivät kuitenkin edellisvuoden tammi-syyskuun tasosta. Sian- ja naudanliharaaka-aineen tarjonta parani ja hintataso oli kolmannella neljänneksellä lähes edellisvuoden tasolla, mutta katteet heikkenivät kuitenkin kohonneiden tuotantokustannusten seurauksena.

MARKKINA-ALUE SUOMI

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	2016
Liikevaihto	179,0	190,8	545,2	570,0	774,9
Liikevoitto	-2,4	4,7	-4,3	8,0	15,3
- Liikevoitto-%	-1,4	2,5	-0,8	1,4	2,0
Vertailukelpoinen liikevoitto	1,0	4,7	0,4	8,0	15,5
- Liikevoitto-%	0,6	2,5	0,1	1,4	2,0

Suomessa tammi–syyskuun liikevaihto oli 545,2 (570,0) miljoonaa euroa ja 179,0 (190,8) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä. Vertailukelpoinen liikevoitto tammi–syyskuussa oli 0,4 (8,0) miljoonaa euroa ja 1,0 (4,7) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä.

Naudanlihan heikko saatavuus ja kova hintakilpailu prosessoiduissa tuotteissa johtivat liikevaihdon laskun jatkumiseen. Ateriakomponenttien myynti sen sijaan kasvoi edelleen. Kolmannella neljänneksellä HKScan menetti jonkin verran markkinaosuuttaan arvossa mitattuna, minkä seurauksena markkinaosuus tammi-syyskuussa pieneni hieman edellisvuodesta.

Kokonaismyyntikate laski selvästi, mutta punaisessa lihassa kate parani. Sen sijaan puute naudanliharaaka-aineesta jatkui ja pienensi myyntivolyymejä, mikä puolestaan heikensi liikevoittoa euroissa vaikka suhteellinen kannattavuus paranikin. Rauman uuden yksikön käynnistyskustannuksia lukuun ottamatta tuotantokustannukset pysyivät kurissa. Rauman käynnistyskustannukset olivat 3 miljoonaa euroa tammi-syyskuussa, ja 2 miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä. Käynnistykseen liittyvät haasteet heikensivät myös broilerituotteiden toimituskykyä ja painoivat myyntiä ja katteita kolmannen neljänneksen lopussa.

Rauman uusi siipikarjaysikkö vihittiin käyttöön elokuussa. Uusi tehokas yksikkö luo mahdollisuuksia kehittää entistä innovatiivisempia Kariniemen®-uutuustuotteita. Lisäksi se parantaa HKScanin kilpailukykyä ja koko tilalta haarukkaan -ketjun kannattavuutta tukien samalla suomalaista broilerin kasvatusta ja ylläpitäen paikallista työllisyyttä. Tuotannon arvioidaan olevan täydessä käynnissä vuoden 2018 alussa.

Korkealaatuisen naudanlihan kysyntä kasvaa Suomessa. Vastatakseen kysyntään HKScan julkisti lokakuussa ROTUKARJA 2025-kehitysohjelman, jonka pitkän tähtäimen tavoitteena on lisätä naudanlihantuotantoa Suomessa. HKScan jatkaa täysin antibioottivapaaseen kasvatukseen perustuvien tuotteiden kehitystä, ja tuo joulumyyntiin rajoitetun erän uutta sianlihatuotetta. Lisäksi täysin antibioottivapaaseen kasvatukseen perustuva Omega 3-sianliha sai kunniamaininnan Lidlin vientikilpailussa.

Suomen ja Kiinan elintarvikeviranomaiset allekirjoittivat marraskuussa vientiä koskevan sopimuksen, jonka ansiosta HKScanin Forssan yksikkö varautuu käynnistämään suomalaisilla perhetiloilla kasvatetun korkealaatuisen sianlihan viennin Suomesta Kiinaan. Viennin arvioidaan käynnistyvän vuoden 2018 alkupuoliskon aikana.

MARKKINA-ALUE TANSKA

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	2016
Liikevaihto	37,9	36,8	111,8	114,7	149,5
Liikevoitto	-0,6	-1,5	-6,5	-4,4	-6,6
- Liikevoitto-%	-1,5	-4,1	-5,8	-3,8	-4,4
Vertailukelpoinen liikevoitto	-0,6	-1,5	-2,6	-3,9	-6,2
- Liikevoitto-%	-1,5	-4,1	-2,4	-3,4	-4,1

Tanskassa tammi–syyskuun liikevaihto oli 111,8 (114,7) miljoonaa euroa ja 37,9 (36,8) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä. Vertailukelpoinen liikevoitto tammi–syyskuussa oli -2,6 (-3,9) miljoonaa euroa ja -0,6 (-1,5) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä.

Liikevaihto Tanskassa kääntyi kasvuun edellisvuoteen verrattuna. Kehitys jatkui positiivisena tuoretuotteiden segmentissä, mutta pakastetuotesegmentissä kotimaan vähittäiskaupan haasteet jatkuivat. Myös luomubroilerikategoriassa oli haasteita ja varastotasot kasvoivat. Vientimyynti oli sen sijaan edellisvuotta vahvempaa.

Alhaisemmat liharaaka-ainekustannukset kompensoivat myyntihintojen laskua, ja tuotannon kustannussäästöt jatkuivat, mikä pienensi liiketappiota edelleen.

HKScan kertoi raportointijakson jälkeen lokakuussa virtaviivaistavansa organisaatiotaan ja kytkevänsä vientitoiminnot ja Tanskan markkina-alueen toiminnot entistä tiiviimmin yhteen. HKScanin vientiliiketoiminnasta vastaava johtaja, EVP Market Area International & Biotech, KTM, Jukka Nikkinen vastaa jatkossa myös HKScanin Tanskan markkina-alueesta.

MARKKINA-ALUE BALTIA

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	2016
Liikevaihto	41,7	40,7	119,0	118,3	157,7
Liikevoitto	2,8	3,2	4,9	5,1	6,2
- Liikevoitto-%	6,8	7,8	4,1	4,3	3,9
Vertailukelpoinen liikevoitto	2,8	3,2	4,9	5,1	6,2
- Liikevoitto-%	6,8	7,8	4,1	4,3	3,9

Baltiassa tammi–syyskuun liikevaihto oli 119,0 (118,3) miljoonaa euroa ja 41,7 (40,7) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä. Vertailukelpoinen liikevoitto tammi–syyskuussa oli 4,9 (5,1) miljoonaa euroa ja 2,8 (3,2) miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä.

Baltian markkina elpyi, ja liikevaihto kasvoi hieman edellisvuodesta. Hintatasot sekä sian- että siipikarjanlihassa paranivat edellisvuodesta. Sianliharaaka-aineen saatavuus heikkeni edelleen. Brändituotteiden kysyntä vahvistui, ja myös viennin kehitys jatkui suotuisasti uusien myyntikanavien ansiosta. Katteet sekä siipikarjan- että sianlihassa elpyivät positiivisen hintakehityksen ansiosta.

Merkittävä osa Baltian sikatiloista sijaitsee afrikkalaisen sikaruton suojavyöhykkeellä, mikä aiheuttaa rajoituksia lihan käsittelyyn ja myyntiin. Tuotantokustannukset olivat edellisvuoden tasolla. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos oli tammi-syyskuussa 0,8 (1,0) miljoonaa euroa.

RAHOITUS

Konsernin korolliset velat nousivat syyskuun lopussa 228,9 (171,2) miljoonaan euroon alhaisemman rahavirran ja Rauman siipikarjaysikön investoinnin vuoksi. Nettovelka oli 193,4 (162,7) miljoonaa euroa ja nettovelkaantumisaste 51,4 (39,8) prosenttia.

Konsernin maksuvalmius oli hyvä. Käyttämättömien, sitovien valmiusluottojen määrä 30.9.2017 oli 100,0 (100,0) miljoonaa euroa. Samoin 200 miljoonan euron yritystodistusohjelma oli katsauskauden lopussa kokonaan käyttämättä (34,5 miljoonaa euroa).

Neljänneksen aikana yhtiö laski liikkeeseen 135 miljoonan euron vakuudettoman joukkovelkakirjalainan ja lunasti takaisin vastaavaa vuonna 2019 erääntyvää 100 miljoonan euron joukkovelkakirjalainansa 67 miljoonalla eurolla. Uusi joukkovelkakirjalaina erääntyy vuonna 2022 ja sille maksetaan kiinteää 2,625 prosentin vuotuista korkoa.

Nettorahoituskulut olivat -2,5 (-2,5) miljoonaa euroa vuoden kolmannella neljänneksellä ja koko vuoden osalta -6,9 (-6,5) miljoonaa euroa.

OSAKKEET

HKScan Oyj:n maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli syyskuun lopussa 66 820 528 euroa. Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä oli 55 026 522 osaketta ja se jakaantui kahteen sarjaan seuraavasti: A-osakkeita 49 626 522 kpl (90,19 % osakemäärästä) ja K-osakkeita 5 400 000 kpl (9,81 % osakemäärästä).

A-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:ssä. K-osakkeet ovat LSO Osuuskunnan (4 735 000 kpl) ja Lantmännen ek.för:in (665 000 kpl) omistuksessa eikä niitä ole listattu.

Syyskuun 2017 lopussa yhtiöllä oli hallussaan 1 008 849 (1 008 849) omaa A-osaketta. Niiden osuus kaikista osakkeista oli 1,8 prosenttia ja äänimäärästä 0,6 prosenttia.

HKScanin osakkeiden laskennallinen arvo syyskuun lopussa oli 184,7 (177,7) miljoonaa euroa. Se jakaantui niin, että A-sarjan osakkeiden markkina-arvo oli 166,3 (160,0) miljoonaa euroa ja listaamattoman K-sarjan osakkeiden laskennallinen arvo oli vastaavasti 18,5 (17,7) miljoonaa euroa.

Tammi–syyskuussa yhtiön osakkeita vaihdettiin yhteensä 7 941 889 (9 159 761) ja osakekauppojen arvo oli 26 012 657 (29 520 999) euroa. Ylin noteeraus oli 3,60 (3,89) euroa ja alin 2,98 (3,24) euroa. Keskikurssi oli 3,28 (3,22) euroa: syyskuun lopun päätöskurssi oli 3,42 (3,29) euroa.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS 2017 JA HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

HKScan Oyj:n varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 6.4.2017 Turussa, vahvisti emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vuodelta 2016. Yhtiökokous päätti vuoden 2016 osingoksi 0,16 euroa osakkeelta.

Yhtiökokous päätti myös hallituksen jäsenten, varajäsenten ja valiokuntien puheenjohtajien vuosipalkkioista. Hallituksen nykyiset jäsenet Mikko Nikula ja Pirjo Väliäho valittiin uudelleen, ja uusiksi jäseniksi valittiin Per Olof Nyman, Marko Onnela, Riitta Palomäki ja Tuomas Salusjärvi varsinaisen yhtiökokouksen 2018 päättymiseen saakka. Lisäksi hallituksen varajäseniksi valittiin Veikko Kemppi ja Carl-Peter Thorwid varsinaisen yhtiökokouksen 2018 päättymiseen saakka.

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi uudelleen puheenjohtajakseen Mikko Nikulan ja uudeksi varapuheenjohtajaksi Marko Onnelan. Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena tilintarkastajana KHT Markku Katajisto seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun saakka.

Yhtiökokous antoi hallitukselle valtuutukset päättää osakeannista sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta sekä yhtiön omien A-sarjan osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta. Valtuutukset ovat voimassa 30.6.2018 asti ja ne kumoavat vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle antamat valtuutukset.

Yhtiökokouksen päätökset kokonaisuudessaan on julkistettu pörssitiedotteella 6.4.2017 ja ne ovat myös luettavissa yhtiön verkkosivuilla www.hkscan.com.

MUUTOKSIA KONSERNIN JOHDOSSA

HKScan tiedotti 27.9. Olli Huuskosen nimityksestä konsernin lakiasiainjohtajaksi (Head of Legal) 1.10.2017 alkaen. Huuskonen raportoi tehtävässään toimitusjohtaja Jari Latvaselle.

Mikko Saariaho aloitti 1.10. konsernin viestintäjohtajana, EVP Corporate Communications, ja johtoryhmän jäsenenä raportoiden toimitusjohtaja Jari Latvaselle. HKScan tiedotti Saariahon nimityksestä 24.5.

Katsauskauden jälkeen, 8.11. HKScan tiedotti uudistavansa konsernin johtoryhmää. DI Sami Sivuranta on nimitetty tuotannosta vastaavaksi johtajaksi. Hän aloittaa yhtiön palveluksessa viimeistään vuoden 2018 alussa. Nykyinen tuotannosta vastaava johtaja Aki Laiho siirtyy pois yhtiön palveluksesta. Pia Nybäck on nimitetty konsernin johtoryhmään eläinhankinnasta ja alkutuotannosta vastaavaksi johtajaksi 8.11. alkaen. Nybäck on työskennellyt HKScanissa vuodesta 2013. Sekä Sivuranta että Nybäck raportoivat toimitusjohtaja Jari Latvaselle.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

HKScan-konsernin liiketoiminnassa merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät myynti- ja raaka-ainehintoihin sekä globaaleiden ja paikallisten lihataseiden hallintaan.

Riskeihin lukeutuvat erilaiset odottamattomat vero- tai muiden viranomaisen sekä painostusryhmien toimenpiteet, jotka voivat rajoittaa liiketoimintaa, aiheuttaa kulutuskysynnän heilahtelua sekä veroja tai muita

maksuja. Lisäksi HKScan on osallisena joissakin käynnissä olevissa oikeusprosesseissa kotimarkkina-alueillaan.

Elintarviketeollisuuden raaka-ainehuollossa eläintautien, kuten afrikkalaisen sikaruton, mahdollisuutta tai mahdollisten kansainvälisten tai paikallisten ruokaskandaalien vaikutusta yleisiin kulutusnäkyymiin ei voida täysin sulkea pois.

HKScanin riskeistä on kerrottu enemmän vuoden 2016 vuosikertomuksen riskienhallinta-osioissa.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

HKScan tiedotti 4.10. virtaviivaistavansa organisaatiotaan ja kytkevänsä vientitoiminnot ja Tanskan markkina-alueen toiminnot entistä tiiviimmin yhteen. HKScanin vientiliiketoiminnasta vastaava johtaja, EVP Market Area International & Biotech, KTM, Jukka Nikkinen vastaa jatkossa myös HKScanin Tanskan markkina-alueesta. Jukka Nikkinen jatkaa konsernin johtoryhmän jäsenenä, ja hän raportoi molemmista vastuualueistaan toimitusjohtaja Jari Latvaselle.

HKScan alensi vuoden 2017 näkymiään 31.10. HKScan käynnistää parhaillaan Rauman uutta siipikarjajaksikköä. Alennettujen näkymien syinä ovat uuden yksikön ennakoitua suuremmat käynnistyskustannukset ja tilapäisesti heikentynyt broilerituotteiden toimituskyky Suomessa.

HKScan tiedotti 7.11. Suomen ja Kiinan elintarviketurvaviranomaisten allekirjoittaneen vientiä koskevan sopimuksen, jonka ansiosta HKScanin Forssan yksikkö varautuu käynnistämään suomalaisilla perhetiloilla kasvatetun korkealaatuisen sianlihan viennin Suomesta Kiinaan. Viennin arvioidaan käynnistyvän vuoden 2018 alkupuoliskon aikana.

HKScan tiedotti 8.11. uudistavansa konsernin johtoryhmää. DI Sami Sivuranta on nimitetty tuotannosta vastaavaksi johtajaksi. Hän aloittaa yhtiön palveluksessa viimeistään vuoden 2018 alussa. Nykyinen tuotannosta vastaava johtaja Aki Laiho siirtyy pois yhtiön palveluksesta. Pia Nybäck on nimitetty konsernin johtoryhmään eläinhankinnasta ja alkutuotannosta vastaavaksi johtajaksi 8.11. alkaen. Nybäck on työskennellyt HKScanissa vuodesta 2013. Sekä Sivuranta että Nybäck raportoivat toimitusjohtaja Jari Latvaselle.

ARVIO VUODELLE 2017 (tarkennettu 31.10.2017)

HKScan Oyj arvioi, että vuoden 2017 vertailukelpoinen tulos (EBIT) on tappiollinen.

SEURAAVA TALOUDELLINEN KATSAUS

HKScan Oyj:n vuoden 2017 tilinpäätöstiedote julkistetaan 7.2.2018.

Vantaalla, 8.11.2017

HKScan Oyj
Hallitus

Lisätietoja antavat toimitusjohtaja Jari Latvanen ja talousjohtaja Tuomo Valkonen. Soittopyyntöjä heille välittää viestintäjohtaja Marja-Leena Dahlskog, etunimi.sukunimi@hkscan.com tai puh. +358 10 570 2142.

HKScan on johtava pohjoismainen ruokayhtiö. Konsernimme myy, markkinoi ja valmistaa korkealaatuista ja vastuullisesti tuotettua sian-, naudan-, siipikarjan- ja lampaanlihaa, niistä valmistettuja tuotteita ja valmisruokia vahvoilla tuotemerkeillä. Asiakkaitamme ovat vähittäiskauppa-, food service -, teollisuus- ja vientisektorit. Kotimarkkinamme kattavat Suomen, Ruotsin, Tanskan ja Baltian. Viemme tuotteita lähes 50 maahan. Vuonna 2016 HKScanin liikevaihto oli lähes 1,9 miljardia euroa ja työntekijöitä oli noin 7 300.

JAKELU:
Nasdaq Helsinki,
Keskeinen media,
www.hkscan.com

KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUS 1.1. - 30.9.2017

KONSERNIN TULOSLASKELMA

(miljoonaa euroa)	Viite	Q3/2017	Q3/2016	Q1- Q3/2017	Q1- Q3/2016	2016
Liikevaihto		452,4	465,9	1 332,7	1 387,7	1 872,9
Hankinnan ja valmistuksen kulut	1.	-428,0	-433,0	-1 265,8	-1 298,8	-1 750,8
Bruttokate		24,4	32,9	66,9	88,9	122,2
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1.	1,7	2,6	5,2	7,1	8,3
Myyntin ja markkinoinnin kulut	1.	-11,2	-12,9	-39,1	-41,8	-56,5
Hallinnon kulut	1.	-15,7	-14,6	-51,0	-48,7	-64,4
Liikevoitto		-0,8	8,1	-18,1	5,5	9,7
Rahoitustuotot		0,5	0,5	1,5	1,8	2,3
Rahoituskulut		-3,0	-3,0	-8,5	-8,3	-11,1
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista		-0,3	0,2	0,6	-0,3	-0,1
Voitto/tappio ennen veroja		-3,6	5,7	-24,4	-1,3	0,9
Tuloverot		0,6	-1,5	3,2	-4,0	-4,4
Tilikauden voitto/tappio		-2,9	4,3	-21,3	-5,3	-3,6
Määräysvallattomille omistajille		-0,8	-0,6	-1,8	-1,0	-1,8
Tilikauden voitto/tappio		-3,8	3,6	-23,1	-6,3	-5,4
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:						
Tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot euroa/osake		-0,07	0,07	-0,43	-0,12	-0,10
Tulos/osake, laimennettu, jatkuvat toiminnot euroa/osake		-0,07	0,07	-0,43	-0,12	-0,10

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1- Q3/2017	Q1- Q3/2016	2016
Tilikauden voitto / tappio	-2,9	4,3	-21,3	-5,3	-3,6
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT (verojen jälkeen):					
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	-0,2	-2,0	-1,0	-4,7	-4,1
Rahavirran suojaus	0,8	1,3	2,1	0,9	2,5
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	0,0	0,0	0,0	0,0	-2,9
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT YHTEENSÄ	0,6	-0,7	1,1	-3,8	-4,4
KAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ	-2,4	3,6	-20,1	-9,1	-8,0
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN:					
Emoyhtiön osakkeenomistajille	-3,2	3,0	-22,0	-10,1	-9,8
Määräysvallattomille omistajille	0,8	0,6	1,8	1,0	1,8
Yhteensä	-2,4	3,6	-20,1	-9,1	-8,0

KONSERNIN TASE

(miljoonaa euroa)

	Viite	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
VARAT				
Aineettomat hyödykkeet	2.	144,1	142,3	143,0
Aineelliset hyödykkeet	3.	432,3	378,9	401,7
Osuudet osakkuusyrietyksissä		34,4	35,4	34,9
Muut pitkäaikaiset varat		30,4	30,3	28,5
PITKÄAIKAISET VARAT		641,2	586,9	608,1
Vaihto-omaisuus	4.	126,6	122,0	116,1
Lyhytaikaiset saamiset		121,5	120,2	123,9
Rahat ja pankkisaamiset		35,4	8,3	6,6
LYHYTAIKAISET VARAT		283,5	250,5	246,6
VARAT		924,6	837,4	854,8
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
OMA PÄÄOMA	5.	376,0	408,6	409,7
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		222,0	127,2	126,9
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		35,6	32,8	39,8
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		257,5	160,0	166,7
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		6,9	44,0	17,2
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		284,2	224,9	261,2
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		291,1	268,9	278,4
OMA PÄÄOMA JA VELAT		924,6	837,4	854,8

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(milj. euroa)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
OMA PÄÄOMA 1.1.2017	66,8	72,9	-9,9	143,5	10,3	-5,3	0,0	116,5	394,8	14,9	409,7
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-23,1	-23,1	1,8	-21,3
Muut laajan tuloksen erät											
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-1,0	-	-	-1,0	-	-1,0
Rahavirran suojaus	-	-	2,1	-	-	-	-	-	2,1	-	2,1
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden laaja tulos	-	-	2,1	-	-	-1,0	-	-23,1	-22,0	1,8	-20,1
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa	-	-	-	-	-	-	-	-1,3	-1,3	-3,2	-4,5
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-8,6	-8,6	-0,4	-9,0
OMA PÄÄOMA 30.9.2017	66,8	72,9	-7,9	143,5	10,3	-6,2	0,0	83,4	362,8	13,2	376,0

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
OMA PÄÄOMA 1.1.2016	66,8	72,9	-12,4	143,5	10,2	-3,7	0,0	134,7	412,0	13,8	425,8
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-6,3	-6,3	1,0	-5,3
Muut laajan tuloksen erät											
Muuntoerot	-	-	-	-	-	-4,7	-	-	-4,7	-	-4,7
Rahavirran suojaus	-	-	0,9	-	-	-	-	-	0,9	-	0,9
Vakuutusmatemaattiset voitot tai tappiot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden laaja tulos	-	-	0,9	-	-	-4,7	-	-6,3	-10,1	1,0	-9,1
Suorat kirjaukset	-	-	-	-	0,0	-	-	0,1	0,1	0,0	0,1
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-	-7,6	-7,6	-0,7	-8,2
OMA PÄÄOMA 30.9.2016	66,8	72,9	-11,5	143,5	10,3	-8,5	0,0	120,9	394,4	14,1	408,6

SARAKKEET: 1. Osakepääoma, 2. Ylikurssirahasto, 3. Arvonmuutosrahasto, 4. Sijoitettu vapaa oma pääoma (SVOP), 5. Muut rahastot, 6. Muuntoerot, 7. Omat osakkeet, 8. Voittovarat, 9. Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus yhteensä, 10. Määräysvallattomien omistajien osuus, 11. Yhteensä

RAHAVIRTALASKELMA

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	2016
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	16,5	20,9	29,4	41,6	58,4
Käyttöpääoman muutos	-1,6	-9,9	-2,5	-7,0	21,4
Rahoituserät ja verot	-3,9	-1,7	-7,8	-4,3	-8,9
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA	10,9	9,3	19,1	30,3	70,9
Investointien rahavirta	-26,8	-16,1	-61,9	-38,2	-53,9
RAHAVIRTA INVESTOINTIEN JÄLKEEN	-15,9	-6,8	-42,8	-7,9	17,1
Lainojen muutokset	31,6	7,0	84,9	15,0	-12,3
Maksetut osingot	-	-	-9,0	-8,2	-8,2
Liiketoimet määräysvallattomien omistajien kanssa	-	-	-4,5	-	-
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	31,6	7,0	71,4	6,8	-20,6
NETTORAHAVIRTA	15,6	0,2	28,6	-1,2	-3,5
Rahavarat kauden alussa	19,9	7,9	6,6	9,5	9,5
Rahavarojen valuuttakurssimuutosten vaikutus	-0,1	0,2	0,1	-0,1	0,7
Rahavarat kauden lopussa	35,4	8,3	35,4	8,3	6,6

TUNNUSLUVUT

	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Tulos/osake (EPS), laimentamaton, eur	-0,43	-0,12	-0,10
Tulos/osake (EPS), laimennettu, eur	-0,43	-0,12	-0,10
Oma pääoma/osake, eur	6,72	7,30	7,31
Omavaraisuusaste, %	40,7	48,8	47,9
Osakeantioikaistu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, milj. kpl	55,0	55,0	55,0
Bruttoinvestoinnit käyttö-omaisuuteen, Meur	82,1	61,6	97,6
Henkilöstö keskimäärin kuukausien lopun keskiarvona	7 394	7 400	7 319

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Sitoutuneen pääoman tuotto (ROCE ennen veroja (%))	Tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut -----	x 100
	Taseen loppusumma korottomat velat (keskiarvo)	
Omavaraisuusaste (%)	Oma pääoma yhteensä -----	x 100
	Taseen loppusumma – saadut ennakot	
Nettovelkaantumisaste (%) (Net gearing)	Korolliset nettorahoitusvelat -----	x 100
	Oma pääoma	
Osakekohtainen tulos (EPS)	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto -----	
	Ulkona olevien osakkeiden keskim. lkm tilikauden aikana	
Osakekohtainen oma pääoma	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma -----	
	Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä	
Osakekannan markkina-arvo	Ulkona olevien osakkeiden lkm tilinpäätöspäivänä x tilikauden päätöskurssi	
Rahavirta ennen rahoituskuluja	Rahavirta ennen rahoitusta ja rahoituseriä	
Henkilöstön määrä	Kalenterikuukausien lopussa laskettujen henkilöstömäärien keskiarvo	
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	Kertaluonteiset maksut, jotka eivät liity normaaliin jatkuvaan toimintaan ja jotka olennaisesti vaikuttavat yhtiön talouteen. Esimerkkejä näistä ovat uudelleenjärjestelykulut, irtisanomiset, näihin liittyvät lakikulut, oikeudellisista tuomioista tai sopimisista johtuvat maksut, yrityshankintoihin liittyvät transaktiokulut (konsultointi, neuvonanto, lakipalvelut, dd-palvelut, rekisteröinti ym.) sekä yritysmyyntien voitot/tappiot.	
Vertailukelpoinen liikevoitto	Liikevoitto – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Vertailukelpoinen voitto/tappio ennen veroja	Voitto/tappio ennen veroja – vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	
Nettovelka	Korolliset velat – rahat ja pankkisaamiset	

KONSERNIN OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT LAADINTAPERIAATTEET

HKScan Oyj:n osavuositarkastus ajalta 1.1.–30.9.2017 on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen. Osavuositarkastuksen laatimisessa on sovellettu samoja laskentaperiaatteita kuin vuositilinpäätöksessä 2016. Osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty miljooniin euroihin, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta. Laskentaperiaatteet on kerrottu vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Osavuositarkastusta ei ole tilintarkastettu.

Konserni on arvioinut uusien 1.1.2018 voimaan tulevien IFRS 9 ja IFRS 15 standardien vaikutuksia. IFRS 9:n mukaan joukkovelkakirjalainan modifiointikulut vuodelta 2017, jotka on käsitelty efektiivisen koron menetelmällä, kirjataan kuluksi. Tämä johtaa 4,3 miljoonan euron vähennykseen kertyneissä voittovaroissa ja vastaavaan lisäykseen korollisissa veloissa avaavassa taseessa 1.1.2018. IFRS 15:een liittyen myyntisopimuksia asiakkaiden kanssa on arvioitu 5 vaiheisen mallin mukaisesti. Arvioinnin perusteella myynnin tuloutukseen ei tule olennaista muutosta.

Konserni on muuttanut segmenttiraportointiaan vuoden 2017 alusta. Markkina-alueiden liikevaihto ja liikevoitto eivät enää sisällä sisäistä myyntiä ja katetta. Vertailukauden 2016 tiedot on oikaistu vertailukelpoiksi. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernin lukuihin. Markkina-alueiden vuoden 2016 raportoidut ja oikaistut luvut ovat tämän tiedotteen liitetiedoissa.

SEGMENTTIKOHTAINEN VERTAILU 2016 (raportoidut luvut)

Liikevaihto ja liikevoitto markkina-alueittain

(miljoonaa euroa)	Q1/2016	Q2/2016	Q3/2016	Q4/2016	2016
LIIVEVAIHTO					
- Ruotsi	189,1	205,0	201,1	209,1	804,4
- Suomi	187,0	207,4	198,7	213,4	806,5
- Tanska	44,7	46,6	42,6	39,3	173,2
- Baltia	38,0	41,5	41,4	40,4	161,3
- Segmenttien välinen	-19,7	-17,7	-18,0	-17,0	-72,4
Konserni yhteensä	439,1	482,7	465,9	485,2	1 872,9
LIIVEVOITTO					
- Ruotsi	1,1	3,3	5,3	3,2	12,9
- Suomi	0,8	2,2	4,6	7,0	14,6
- Tanska	-2,3	-2,6	-2,1	-2,6	-9,5
- Baltia	0,3	1,8	3,3	1,0	6,4
- Konsernihallinnon kulut	-4,2	-2,9	-3,1	-4,5	-14,7
Konserni yhteensä	-4,3	1,7	8,1	4,2	9,7
VERTAILUKELPOINEN LIIVEVOITTO					
- Ruotsi	1,1	3,3	5,3	4,8	14,5
- Suomi	0,8	2,2	4,6	7,2	14,8
- Tanska	-2,3	-2,1	-2,1	-2,6	-9,1
- Baltia	0,3	1,8	3,3	1,0	6,4
- Konsernihallinnon kulut	-3,0	-2,9	-3,1	-4,5	-13,5
Konserni yhteensä	-3,1	2,2	8,1	6,0	13,2

SEGMENTTIKOHTAINEN VERTAILU 2016 (oikaistu)

Liikevaihto ja liikevoitto markkina-alueittain

(miljoonaa euroa)	Q1/2016	Q2/2016	Q3/2016	Q4/2016	2016
LIIVEVAIHTO					
- Ruotsi	185,8	201,5	197,5	206,1	790,8
- Suomi	179,8	199,4	190,8	204,9	774,9
- Tanska	36,5	41,4	36,8	34,8	149,5
- Baltia	37,1	40,5	40,7	39,5	157,7
- Segmenttien välinen	-	-	-	-	-
Konserni yhteensä	439,1	482,7	465,9	485,2	1 872,9
LIIVEVOITTO					
- Ruotsi	-0,3	2,5	4,7	2,7	9,5
- Suomi	0,9	2,4	4,7	7,2	15,3
- Tanska	-1,0	-1,9	-1,5	-2,2	-6,6
- Baltia	0,3	1,7	3,2	1,0	6,2
- Konsernihallinnon kulut	-4,2	-2,9	-3,1	-4,5	-14,7
Konserni yhteensä	-4,3	1,7	8,1	4,2	9,7
VERTAILUKELPOINEN LIIVEVOITTO					
- Ruotsi	-0,3	2,5	4,7	4,2	11,1
- Suomi	0,9	2,4	4,7	7,5	15,5
- Tanska	-1,0	-1,4	-1,5	-2,2	-6,2
- Baltia	0,3	1,7	3,2	1,0	6,2
- Konsernihallinnon kulut	-3,0	-2,9	-3,1	-4,5	-13,5
Konserni yhteensä	-3,1	2,2	8,1	6,0	13,2

SEGMENTTIKOHTAINEN VERTAILU

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1-Q3/2017	Q1-Q3/2016	2016
LIIVEVAIHTO					
- Ruotsi	193,9	197,5	556,7	584,8	790,8
- Suomi	179,0	190,8	545,2	570,0	774,9
- Tanska	37,9	36,8	111,8	114,7	149,5
- Baltia	41,7	40,7	119,0	118,3	157,7
- Segmenttien välinen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Konserni yhteensä	452,4	465,9	1 332,7	1 387,7	1 872,9
LIIVEVOITTO					
- Ruotsi	3,0	4,7	0,6	6,9	9,5
- Suomi	-2,4	4,7	-4,3	8,0	15,3
- Tanska	-0,6	-1,5	-6,5	-4,4	-6,6
- Baltia	2,8	3,2	4,9	5,1	6,2
- Segmenttien välinen	-	-	-	-	-
Segmentit yhteensä	2,8	11,1	-5,2	15,7	24,3
Konsernihallinnon kulut	-3,6	-3,1	-12,9	-10,2	-14,7
Konserni yhteensä	-0,8	8,1	-18,1	5,5	9,7
INVESTOINNIT					
- Ruotsi	2,8	2,5	8,4	11,6	19,8
- Suomi	19,7	19,8	65,3	40,2	64,0

- Tanska	0,2	1,2	0,8	2,7	3,1
- Baltia	2,3	2,7	7,6	7,1	10,8
Yhteensä	25,0	26,2	82,1	61,6	97,6

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

- Ruotsi			2 162	2 192	2 162
- Suomi			3 029	2 940	2 912
- Tanska			673	696	686
- Baltia			1 530	1 571	1 560
Yhteensä			7 394	7 400	7 319

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	Q1- Q3/2017	Q1-Q3/2016	2016
Vertailukelpoinen liikevoitto	2,7	8,1	-5,3	7,2	13,2
Henkilöstökustannukset, Konsernihallinto 1)	-	-	-	-1,2	-1,2
Työsuhteen lopetus, Konsernihallinto 1)	-	-	-1,0	-	-
Ympäristövaraus, Ruotsi 2)	-	-	-	-	-1,5
Työsuhteen lopetus, Ruotsi 1)	-	-	-2,7	-	-
Työsuhteen lopetus, Ruotsi 3)	-	-	-0,5	-	-
Työsuhteen lopetus, Suomi 1)	-	-	-0,2	-	-0,3
Työsuhteen lopetus, Suomi 3)	-	-	-0,3	-	-
Omaisuuksien alaskirjaus, Suomi 3) 4)	-3,4	-	-4,2	-	-
Työsuhteen lopetus, Tanska 1)	-	-	-0,2	-0,5	-0,5
Työsuhteen lopetus, Tanska 3)	-	-	-0,3	-	-
Omaisuuksien alaskirjaus, Tanska 3) 4)	-	-	-3,4	-	-
Liikevoitto	-0,8	8,1	-18,1	5,5	9,7

1) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hallinnon kulut"

2) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut"

3) Sisältyvät tuloslaskelmassa riville "Hankinnan ja valmistuksen kulut"

4) Omaisuuserien arvonalentaminen kirja-arvoon, joka vastaa arvioitua tulosta tulevaisuudessa

TASEEN LIITETIEDOT

2. AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	2016
Kirjanpitoarvo kauden alussa	143,0	147,3	147,3
Muuntoerot	-0,9	-4,1	-3,5
Lisäykset	1,2	0,5	0,9
Lisäykset (yrityssostot)	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-1,7	-1,6	-2,1
Siirto toiseen tase-erään	2,5	0,3	0,4

Kirjanpitoarvo kauden lopussa	144,1	142,3	143,0
-------------------------------	-------	-------	-------

3. AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	2016
Kirjanpitoarvo kauden alussa	401,7	361,8	361,8
Muuntoerot	-0,4	-2,6	-2,1
Lisäykset	80,9	61,1	96,7
Lisäykset (yrityssotot)	0,0	0,0	0,0
Vähennykset	-1,4	-1,9	-1,9
Poistot ja arvonalentumiset	-45,9	-39,3	-52,4
Siirto toiseen tase-erään	-2,5	-0,3	-0,4
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	432,3	378,9	401,7

4. VAIHTO-OMAISUUS

(miljoonaa euroa)	Q3/2017	Q3/2016	2016
Aineet ja tarvikkeet	66,9	64,3	61,5
Keskeneräiset tuotteet	4,2	5,6	4,7
Valmiit tuotteet	46,5	44,5	42,0
Muu vaihto-omaisuus	0,3	0,4	0,3
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	1,0	0,8	0,9
Elävät eläimet	7,6	6,4	6,7
Vaihto-omaisuus yhteensä	126,6	122,0	116,1

5. OMAN PÄÄOMAN LIITETIEDOT

Osakepääoma ja ylikurssirahasto	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä	Osake pääoma	Ylikurssi rahasto	Sijoitettu vapaa oma pääoma	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2017	54 017 673	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1
30.9.2017	54 017 673	66,8	72,9	143,5	0,0	283,1

JOHDANNAISSOPIMUKSISTA JOHTUVAT VASTUUT

(miljoonaa euroa)	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Johdannaissopimusten nimellisarvot			
Valuuttajohdannaiset	49,2	56,0	43,6
Korkojohdannaiset	121,3	126,6	126,9
Sähköjohdannaiset	5,7	6,6	7,2
Johdannaissopimusten käyvät arvot			
Valuuttajohdannaiset	0,3	0,2	-0,2
Korkojohdannaiset	-11,1	-14,6	-13,4
Sähköjohdannaiset	0,5	-0,7	0,1

KONSERNIN MUUT VASTUUSITOUMUKSET

(miljoonaa euroa)	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Velat, joiden vakuudeksi on annettu pantteja tai kiinnityksiä			
- rahalaitoslainat	0,0	0,0	0,0
Omasta velasta			
- Annetut kiinteistökiinnitykset	0,0	0,0	0,0
- Annetut pantit	3,1	3,2	3,2
Muiden puolesta annetut			
- takaukset ja muut sitoumukset	12,9	13,0	13,0
Muut omat vastuut			
Leasingvastuut	7,1	7,6	7,5
Vuokravastuut	32,1	32,2	31,7

Euran tuotantolaitos suljetaan Rauman tuotantolaitoksen valmistuttua vuoden 2017 aikana. Euran tuotantolaitokseen liittyvät toimenpiteet tuotannon loppumisen jälkeen ovat vielä selvityksessä. Vaihtoehtoina ovat myynti, vuokraus, korjaus ja purkaminen. Koska tuleva käyttö on avoinna, mahdollisen korjaus- tai purkuveloitteen suuruus ei ole määritettävissä vielä riittävän luotettavasti. Tämän vuoksi asiasta ei ole kirjattu varausta.

KONSERNIN SOVELTAMAT KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMISPERIAATTEET TOISTUVASTI KÄYPÄÄN ARVOON ARVOSTETTAVISTA RAHOITUSINSTRUMENTEISTA

Johdannaiset

Valuuttatermiinien käyvät arvot määritetään käyttämällä raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja vastaavan pituisille sopimuksille. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat raportointikauden päättymispäivän markkinakorot. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

	30.9.2017	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
- Kaupankäyntiarvopaperit	-	-	-	-
- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-	-	-	-
- Valuuttajohdannaiset	0,3	-	0,3	-
- Hyödykejohdannaiset	0,7	-	0,7	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	0,7	-	0,7	-
Yhteensä	1,0	-	1,0	-

Käypään arvoon arvostetut velat
 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

- Kaupankäyntijohdannaiset				
- Koronvaihtosopimukset	-11,1	-	-11,1	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-11,1	-	-11,1	-
- Valuuttajohdannaiset	0,0	-	0,0	-
- Hyödykejohdannaiset	-0,2	-	-0,2	-
josta rahavirran suojauslaskennassa	-0,2	-	-0,2	-
Yhteensä	-11,3	-	-11,3	-

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

(miljoonaa euroa)	Q1-Q3/2017	Q1- Q3/2016	2016
Myyntit osakkuusyhtiöille	13,0	39,8	46,9
Ostot osakkuusyhtiöiltä	24,7	29,1	39,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2,3	1,9	2,3
Ostovelat ja muut velat	6,3	5,2	5,5